

Bakgrunn for vedtak

Vannuttak fra Sørfjordvatnet

Sørfold kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Salmobreed Salten AS
Referanse	201839662-17
Dato	28.09.2021
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Vegard Rønning Dahlen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

SAMMENDRAG	1
SØKNAD	3
HØRING OG DISTRIKTSBEHANDLING	9
NVES VURDERING	15
NVES KONKLUSJON	21
FORHOLDET TIL ANNET LOVVERK	22
MERKNADER TIL KONSESJONSVILKÅRENE ETTER VANNRESSURSLØVEN	23

Sammendrag

Salmobreed Salten AS har i dag et stamfiskanlegg ved Sørfjordmoen i Sørfold kommune i Nordland, med tillatelse til et vannuttak på 250 l/s på kote 24 i Sørfjordelva. Selskapet søker nå NVE om tillatelse etter vannressursloven § 8 for å flytte vannuttaket til Sørfjordvatnet og regulere vannet med 2 m mellom HRV 81 og LRV 79. Det er i tillegg søkt om å etablere Sørfjordvatnet kraftverk for å kunne benytte dette vannuttaket til kraftproduksjon før det føres videre til stamfiskanlegget. NVE behandler hele det omsøkte tiltaket. Dette inkluderer regulering av Sørfjordvatnet, vannvei frem til eksisterende uttak og etablering av Sørfjordvatnet kraftverk.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

NVE har mottatt høringsinnspill til saken som omhandler naturverdier, samt andre brukerinteresser i og rundt vassdraget. Statsforvalteren i Nordland og Nordland fylkeskommune har uttalt seg om naturverdier i vassdraget. Det har vært et spesielt fokus på at Sørfjordelva har en fossesprøytsone som er kategorisert som svært viktig (A-verdi), hvor den rødlistede arten flatsaltlav med status sårbar (VU) er registrert. Som avbøtende tiltak for å ivareta verdiene i fossesprøytsonen er det foreslått at det må sikres en minstevannføring og at det sikres at det går vann over hele fossens bredde. Videre informerer fylkeskommunen om at det ikke er registrert noen kjente kulturminner som vil bli berørt, og viser til aktsomhets- og meldeplikt dersom det under arbeidet skulle oppdages fornminner. Det bes også om at tiltaket får en god landskapsmessig og estetisk utforming. Fylkeskommunen og kommunen har og forutsatt at tiltaket ikke får noen negative konsekvenser for Sørfjordvatnet som drikkevannskilde. Fylkeskommunen og Sametinget har uttalt at området inngår i Duokta reinbeitedistriktets vinterbeiteområde og ber om at reindriftsnæringen involveres i detaljplanleggingen. Direktoratet for mineralforvaltning har bedt om at vannveiens trasé i størst mulig grad følger eksisterende infrastruktur slik at minst mulig av områdets mineralressurser berøres. Skar/Sørfjorden grunneierlag er positive til tiltaket, dersom det blir satt krav om slipp av minstevannføring. Kommunen har informert om at det må søkes om dispensasjon fra kommuneplanens reguleringsplan. Gitt at vannet skal legges i rør fra Sørfjordvatnet er høringspartene positive til at det omsøkte Sørfjordvatnet kraftverk blir etablert.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at de omsøkte tiltakene vil gi Salmobreed Salten AS økt utnyttelse av vannressursen og bedre driftssikkerhet, som vil føre til økt verdiskapning lokalt og i regionen.

Maksimalt vannuttak til det allerede etablerte stamfiskanlegget vil ikke økes som følge av de omsøkte planene, og vil forbli på 250 l/s. Vannuttaket flyttes fra kote 24 i Sørfjordelva opp til Sørfjordvatnet, som i tillegg vil reguleres mellom LRV på kote 79 og HRV på kote 81. Ut ifra de hydrologiske beregningene vil det i store deler av året være god vannføring i Sørfjordelva og vannuttaket vil utgjøre en mindre del av vannføringen i vassdraget. I perioder med vedvarende lavt tilsig vil det med slipp av minstevannføring på 500 l/s sommerstid og 300 l/s vinterstid kunne være en mer stabil vannføring enn

hva som vil kunne forekomme naturlig. I forbindelse med nytt vannuttak og regulering er det planlagt å bygge Sørfjordvatnet kraftverk, med en installert effekt på 120 kW og en beregnet årsproduksjon på 0,8 GWh. Kraftverket vil utnytte fallet fra nytt inntak til det allerede eksisterende uttaket ved kote 24, før vannet går videre til stamfiskanlegget. Det vil kjøres på tilgjengelig tilsig og styres av stamfiskanleggets vannbehov. Realisering av kraftverket vil kunne bidra med strømforsyning til stamfiskanlegget og reduserte driftsutgifter for eieren.

Det omsøkte tiltaket vil kunne ha innvirkninger på fossesprøytsonen like nedstrøms utløpet fra Sørfjordvatnet, som er kategorisert som en svært viktig naturtype med A-verdi. Den rødlistede arten flatsaltlav med status sårbar (VU) er og registrert i dette området. Et uttak oppstrøms dette området vil kunne ha konsekvenser for fossesprøytsonen med tilhørende arts mangfold. Vi vurderer det slik at forebyggende tiltak som slipp av minstevannføring og et vannslipp fra demningen som fyller opp kulpen oppstrøms fossen på en slik måte at det sikres et vannfall i hele fossens bredde, vil redusere de negative konsekvensene av tiltakene.

Sørfjordvatnet fungerer som drikkevannskilde for ca. 30 abonnenter og Kobbelv vertshus. Det må sikres avbøtende tiltak som hindrer negative konsekvenser for vannressursen, spesielt i perioden med anleggsarbeid. Dette må avklares med Mattilsynet og må godkjennes i behandling av detaljplaner. Det er beskrevet at det er godt med gytearealer for ørret og røye i Sørfjordvatnet, og en regulering vil potensielt kunne gjøre at enkelte gyteområder nederst i sideelver mister sin funksjon, slik at gytearealet kan reduseres noe. Det er derimot oppgitt at det er mye småvokst ørret i vatnet, slik at en redusert bestand kan bidra til en økt kvalitet/kondisjonsfaktor. Slik vi ser det vil ikke reguleringen føre til noen nevneverdige ulemper for de lokale fiskebestandene. Fiskebestandene i Sørfjordelva mener vi vil bevares i stor grad med slipp av minstevannføring.

Rørgaten vil i stor grad være nedgravd og med unntak av anleggsperioden vil dermed de negative virkningene for andre allmenne interesser være begrenset. Tiltaksområdet inngår i Duokta reinbeitedistriktets vinterbeiteområde og dersom anleggsarbeidene planlegges i samarbeid med reinbeitedistriktet mener vi at innvirkningen på reindriftsnæringen vil være begrenset.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Salmobreed Salten AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til regulering av Sørfjordvatnet og etablering av Sørfjordvatnet kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Salmobreed Salten AS, datert 10.05.2019:

«Salmobreed Salten AS stamfisk har i dag tillatelse til å ta ut 15 m³/min til stamfiskanlegget fra kote 24 i Sørfjordelva. Salmobreed Salten søker nå om:

- å benytte Sørfjordvatnet som hovedinntak for vannuttak inntil 15 m³/min (0,25 m³/s) til Salmobreed Salten. Inntaket på kote 24 i Sørfjordelva beholdes som hovedinntak.*
- å utnytte fallet i Sørfjordelva fra Sørfjordvatnet til kraftproduksjon i planlagte Sørfjordvatnet kraftverk.*

Prosjektområdet er i Sørfold kommune og Nordland fylke, og Salmobreed Salten søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- bygging av Sørfjordvatnet kraftverk.*
- å benytte Sørfjordvatnet som hovedinntak for vannuttak inntil 15 m³/min (0,25 m³/s) til Salmobreed Salten.*
- å regulere Sørfjordvatnet mellom LRV kote 79 HRV og 81.*

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Sørfjordvatnet kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.*

Det søkes ikke om anleggskonsesjon, da det er lavspennet innmating.»

Hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	44,5
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	73,5
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	52,3
Middelvannføring normalår	l/s	2330
Middelvannføring tørrår	l/s	1500
Alminnelig lavvannføring	l/s	400
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	530
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	260
STAMFISKANLEGGET		
Inntak	moh.	81-79
Avløp	moh.	24
Lengde på berørt elvestrekning	m	2000
Lengde på vannledning	m.	1500
Vannledning, diameter	mm.	500
Maksimalt gjennomsnittlig vannuttak	l/s	189
Maksimalt vannuttak	l/s	250
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	500
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	300
Beholdning av stamfisk (årlig snitt)	stk.	20 000
Årlig produksjon av rogn	mill. stk.	200
MAGASIN		
Magasinvolum	mill. m ³	0,6
HRV	moh.	81
LRV	moh.	79
KRAFTVERK		
Brutto fallhøyde	m	57
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,132
Slukeevne total, maks	m ³ /s	0,25
Slukeevne total, min	m ³ /s	0,2
Installert effekt	MW	0,12
Produksjon vinter	GWh	0,4
Produksjon sommer	GWh	0,4
Produksjon, årlig middel	GWh	0,8
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	25,1
Utbyggingspris	kr/kWh	7,0

Om søker

Salmobreed Salten AS eies av Salmobreed AS (98 %) og Salten Stamfisk (2 %). Salmobreed Salten AS har i dag et nylig bygd stamfiskanlegg like vest for Sørfjordmo innerst i Leirfjorden i Sørfold kommune i Nordland. Anlegget har konsesjon for en maksimal biomasse på 300 tonn MTB og produksjon av 200 millioner øyerogn ved stamfiskanlegget.

Søker er rettighetshaver og har gjort avtaler med andre berørte rettighetshavere til både de fallrettighetene og arealene som er nødvendige for å bygge Sørfjordelva kraftverk, dvs. arealer for inntak, dam, vannvei, kraftstasjon, uttak av stedlige masser, arealer for veibygging og deponering av masser.

Beskrivelse av området

Stamfiskanlegget har i dag vannuttak i Sørfjordelva (vassdragsnr. 167.2Z) som har utløp innerst i Leirfjorden ved Sørfjordmo. Elva har sitt opphav i Sørfjordvatnet som ligger 81 moh. og har et overflateareal på 0,3 km². Vannet er tett omkranset av bratte, men relativt avrundede topper/fjell som er fra 200 til 500 moh. Tregrensen går ved ca. 300 moh., men varierer mye. På øst- og sørsiden av vannet er det bratt og blankskurt fjell helt ned i vannet. Fra Langvatnet i sørvest renner det en bekk i foss over berget mot Sørfjordvatnet. Sørfjordelva renner fra sørvest mot nordøst og har utløp i Sørfjorden. I Sørfjordelva er det vekselvis rolige partier, kulper, stryk og fosser.

Det er to godt synlige fosser i Sørfjordelva. Den ene er mellom ca. kote 77 og 68 like nedstrøms Sørfjordvatnet. Den andre fossen er Baggfossen, like ved Kobbelv vertshus i nedre del av elva. Baggfossen er mellom kote ca. 24 og utløpet i sjøen. Like oppstrøms Baggfossen er det også små fossefall/fossestryk. Skogen i området består i all hovedsak av bjørk, gråor og selje i partier langs elva, og enkelte granplantefelt.

I nedre del av Sørfjordelva er Baggfossen minikraftverk, som utnytter fallet mellom kote 24 og til utløp i sjøen. Baggfossen minikraftverk og Salmobreed Salten har felles inntak på kote 24.

Det går en skogsvei langs østsiden av Sørfjordelva, fra E6 til Sørfjordvatnet. Her er det et par naust og et hus for vannverket. Det er et massetak og en skytebane vest for veien. Massetaket og skytebanen er like sør for Myran og er et ca. 7 dekar stort område. I nedre del av prosjektområdet er det typisk kulturlandskap, med innmark, flere gårder og hus, fritidshus, et vertshus og småveier. E6 passerer gjennom nedre del av prosjektområdet. Kulturlandskapet er preget av gjengroing.

Frem til overføringen av feltet Langvatnet til Kobbelv kraftverk var det en målestasjon i Sørfjordvatnet. Det står i dag igjen en målestav i Sørfjordvatnet etter denne målestasjonen ble nedlagt.

Ved kote 50 i Sørfjordelva er det en betongdam. Utbygger og formålet med dammen er ikke kjent. Dammen demmer opp et vannspeil, men andre formål er ikke kjent.

Sørfjordvatnet benyttes om drikkevannskilde til ca. 30 abonnenter i tillegg til Kobbelv vertshus. Inntaket til drikkevannet er i Sørfjordvatnet.

Vassdraget er regulert, ved at Langvatnet i øvre del av nedbørfeltet er overført til Kobbelv kraftverk.

Ved nordsiden av Sørfjordvatnet og på begge sider av Sørfjordelva til kote 60 er det forvittringsmateriale med gradvis overgang til fast fjell. Nedstrøms kote 60 er det et 600 meter langt parti av elva hvor det er elve- og bekkeavsetning. De mest typiske formene er elvesletter, terrasser og vifter. Det er mye sand og grus og løsmassemektheten varierer fra 0,5 m til mer enn 10 m. Nedstrøms dette partiet er det forvittringsmateriale på begge sider av elva frem til kote 45. Nedstrøms elvekote 45 og ned til sjøen er det breelvavsetning. Breelvavsetning er materiale transportert og avsatt av breelver. Materialet består av alt fra fin sand til stein og blokk, og løsmassemektheten kan ofte være flere ti-talls meter.

Teknisk plan

Reguleringer

Sørfjordvatnet vil bli regulert med 2 m mellom HRV på kote 81 og LRV på kote 79. Naturlig vannstand er på ca. kote 80, slik at dette vil innebære regulering 1 m opp og 1 m ned fra naturlig vannstand. Det er planlagt at vannstanden skal bli holdt på HRV så langt det er mulig, og vannstanden vil kun senkes når tilsiget er mindre enn summen av minstevannføring og stamfiskanleggets behov.

Overføringer

Det er ikke planlagt noen overføringer i forbindelse med tiltaket.

Av eksisterende overføringer er Langvatnet i øvre del av nedbørfeltet overført til Kobbelv kraftverk. Dette påvirker vannføringen i Sørfjordelva. Tabell 1 viser hvilke felt som er overført fra det naturlige nedbørfeltet til Sørfjordelva.

Tabell 1: Overføringer fra Sørfjordelvas nedbørsfelt.

Overføring	Nedbørsfelt	Midlere årlig tilsig	Status
	km ²	mill. m ³	
Langvatnet	50,0	99,8	Utbygd overføring
Kivatn pumpe	15,0	28,1	Konsesjon gitt, men ikke utbygd
Sum	65,0	128,0	

Inntak

Det vil bygges en betongterskel i utløpet av Sørfjordvatnet med ca. 1 m høyde og 30 m bredde. I utløpsområdet for Sørfjordvatnet er det grus, store steiner og synlig berg på østsiden. Det er usikkert hvor dypt løsmassedekket er i utløpet av Sørfjordvatnet. Fra dagens elvebunn er det inntil 1 m opp til vannstanden i elva/Sørfjordvatnet. Avhengig av tykkelsen på løsmassedekket må det påberegnes større høyde på terskelen tilsvarende tykkelsen på løsmassedekket. Selve elveleiet har en lengde på ca. 20 m der terskelen er planlagt. Planlagt terskel vil øke vannstanden i Sørfjordvatnet med 1 m fra normalvannstand.

I forbindelse med terskelen etableres et arrangement for slipp av minstevannføring. Det er planlagt at slippet vil ha to utløp, der det ene utløpet benyttes når vannstanden er over dagens normalvannstand og det andre benyttes ved tapping under dagens nivå på Sørfjordvatnet. Røret for tapping ligger lavere og vil legges lengre ut fra dammen for å sikre minstevannføring i elva. Grunnen til at det velges en løsning med to løp, er at den første strekningen nedstrøms dammen er svært flat, og det vil estetisk sett være gunstig å kunne etablere et vannspeil umiddelbart nedstrøms dam når det er tapping av Sørfjordvatnet ved lave vannstander, noe som ikke vil være praktisk mulig ved tapping mellom normalvannstand og LRV.

Inntaket til omsøkt vannuttak for stamfiskanlegget og kraftverket etableres på vestsiden like oppstrøms terskelen. Inntaket vil ligge på ca. 3 m dybde for å unngå lufttinnblanding, drivgods- og isproblemer. Inntaket vil bli utstyrt med inntaksrist og stengeanordning.

Anlegget har i opprinnelig konsesjon tillatelse til å ta ut vann fra et reservevanninntak på kote 10 nedstrøms Baggfossen, som kan benyttes når tilsiget er lavere enn 300 l/s. I slike situasjoner skal alt tilsiget slippes over Baggfossen. I opprinnelig avtale er det vilkår om slipp av 100 l/s forbi reserveinntaket i situasjoner hvor reservevannuttaket benyttes.

Vannvei

Vannveien er regulert inn i kommunens arealplan, og er planlagt som 1500 m nedgravde Ø 500 mm rør på vestsiden av Sørfjordelva. Fra inntaket skal røret bli gravd ned i/langs eksisterende skogsbilvei, deretter langs E6, før siste del av vannveien følger en gammel skogsbilvei til kraftstasjonen. Med unntak av elvekryssingen, skal røret graves ned i hele sin lengde. Ved elvekryssingen festes røret oppunder broen over Sørfjordelva.

Rørtraseen vil hovedsakelig følge eksisterende vei, men det vil bli nødvendig med noe hogst langs traseen. I anleggsfasen vil bredden på trase for nedgravde rør være 5-20 m. Berørt område vil bli revegetert med stedegen vegetasjon, men etter idriftsettelse vil det være et belte med bredde ca. 3-5 m hvor vegetasjonen holdes lav/begrenset i tillegg til veibredden. Etter idriftsettelse vil vannveien bli lite synlig.

Veier

Det er ingen planer om nye veier i forbindelse med prosjektet.

E6 krysser Sørfjordelva ved tettstedet Sørfjordmo. Fra E6 går det en vei på vestsiden av Sørfjordelva opp til Sørfjordvatnet. Denne veien er asfaltert fra E6 og opp til avkjørsel til boligfelt for fastboende. Veien videre opp til Sørfjordvatnet er grusvei. Eksisterende vei langs vestsiden av Sørfjordelva vil bli benyttet som atkomst til planlagt terskel og inntak.

Fra E6 går det en grusvei via Sørfjordmo til prosjektområdet for stamfiskanlegget. Denne veien vil bli benyttet som atkomst til stamfiskanlegget.

Det vil ikke være behov for vesentlige utbedringer av eksisterende veier til Sørfjordvatnet og stamfiskanlegget, men det vil bli sørget for at kvaliteten på veien ikke forringes i etterkant av anleggsperioden.

Massetak og deponi

Fra etablering av vannveien kan det bli et midlertidig massedeponi på ca. 1700 m³.

Eksisterende massetak ved Myran langs veien på vestsiden av Sørfjordelva vil bli benyttet som mellomlagring i anleggsfasen. Det er ikke forventet at det på permanent basis vil bli overskuddsmasser fra denne utbyggingen. Overskuddsmasser fra vannveien vil bli benyttet til vedlikehold av eksisterende veier, samt i andre utbyggingsprosjekter i området.

Skulle det mot formodning bli behov for permanent massedeponi, kan eksisterende permanente massedeponi ved E6 ovenfor Kobbvatnet benyttes.

Arealbruk

Det er planlagt et riggområde på eksisterende massetak ved Myran. Dette riggområdet vil ligge ved eksisterende vei på vestsiden av Sørfjordrørtrase og Sørfjordelva. Oversikt over arealbruk er vist i tabell 2 nedenfor.

Tabell 2: Arealbruk

Sørfjordvatnet kraftverk	Arealbehov (daa)	Arealbehov (daa)	Ev. merknader
	Midlertidig	Permanent	
Inngrep			
Reguleringsmagasin	8,0	8,0	1 m oppdemning
Inntaksområde	1,8	1,8	

Vannvei	30,0	6,0	1500 m nedgravde rør
Riggområde	2,0	-	Ved kraftstasjon og inntaksdam, i tillegg til massetak Myran
Kraftstasjonsområde	0,5	0,5	
Massetak/deponi	4,0	-	Grussuttak ved Myran
Nettilknytning	0,15	-	30 m jordkabel
Sum	46,5	13,3	

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt i dagen på nordsiden av Sørfjordelva kote 24. Elektromekanisk utstyr (turbin, generator, transformator, kontroll- og høyspentanlegg) til Sørfjordvatnet kraftverk vil bli plassert inne i inntaksbygget til Baggfossen mikrokraftverk. Midlere brutto fallhøyde blir ca. 57 m. Selve inntaksbygget/kraftstasjonen får grunnflate ca. 20 m². Utløpet fra kraftstasjonen vil gå i et lukket rørsystem direkte til stamfiskanlegget.

I kraftstasjonen installeres ett francis- eller peltonaggregat. Maksimal slukeevne blir 250 l/s, minste slukeevne 25 l/s og installert effekt 0,12 MW.

Det installeres en generator med ytelse ca. 0,14 MVA. Generatorspenningen vil være 690 V.

Transformatoren får samme ytelse og omsetning på 0,69/22 kV. Det er forutsatt installert en omløpsventil av hensyn til stamfiskanlegget.

Kraftverket vil kjøre på tilgjengelig tilsig. I praksis vil det nærmest gå for fullt hele året og etter stamfiskanleggets behov. Med relativt liten slukeevne vil vannstandsendringen over året i Sørfjordvatnet bli relativt liten. Det er forutsatt å slippe minstevannføring tilsvarende 500 l/s om sommeren og 300 l/s om vinteren. Minstevannføringen tilsvarer omtrent 5-persentil for sommer og vinterperioden. Start-stopp kjøring er mulig, men i praksis vil stamfiskanlegget bestemme kjøringen, dvs. at det normalt alltid vil gå vann til anlegget.

Realisering av kraftverket vil kunne bidra med strømforsyning til stamfiskanlegget og reduserte driftsutgifter for eieren. Anlegget er for lite til at det skal betales naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Nettilknytning

Det er planlagt 30 m jordkabel fra kraftverket til tilkoblingspunkt på Nord-Salten Kraft AS sin nettstasjon ved Kobbelv vertshus. Nord-Salten Kraft AS har bekreftet at det er ledig kapasitet i eksisterende nett.

Det søkes ikke om anleggskonsesjon, da det er lavspennet innmating.

Drift av stamfiskanlegget

Stamfisken vil landsettes på anlegget i Sørfjorden i mai/juni og vil holdes der til den er ferdig strøket.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Omsøkt tiltak omfattes delvis av kommuneplanens arealdel med tilhørende bestemmelser, vedtatt 30.09.2010. Tiltaket omfattes også av reguleringsplan med planID 1845 1982003 Boligfelt Sørfjordmoen, vedtatt 24.06.1982, samt reguleringsplan med planID 1845 2002002 Sørfjorden

industriområde, vedtatt 30.09.2003. Tiltaksområdet som omfatter planlagt terskel og Sørfjordvatnet er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNF-A. Rørtrasé mellom inntak ved planlagt terskel ved Sørfjordvatnet og krysset hvor den nye traséen starter er regulert i reguleringsplan Sørfjorden industriområde, er vurdert til å være i henhold til plan. Ny trasé frem til kraftstasjonen berører både reguleringsplan for boligfelt Sørfjordmoen samt kommuneplanens arealdel. I reguleringsplan for boligfelt Sørfjordmoen er arealet avsatt til friluftsområde og i kommuneplanens arealdel er resterende areal avsatt til LNF-A.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget inngår ikke i verneplan for vassdrag-

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke et nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Det er ingen andre vern eller registrerte foreslåtte verneområder innenfor prosjektområdet.

EUs vanndirektiv

Berørt strekning av Sørfjordelva er den sterkt modifiserte vannforekomsten 167-96-R Sørfjordelva nedstrøms Sørfjordvatnet. Miljømål for forekomsten er godt økologisk potensial, mer konkret å sikre forhold som gir selvreproduserende og høstbar stamme av innlandsørret.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 03.10.2019 sammen med representanter for søkeren, kommunen og Fylkesmannen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Sørfold kommune uttalte i brev av 14.11.2019:

«...

Vurdering

Sørfold kommune er i all hovedsak positiv til regulering og vannuttak fra Sørfjordvatnet til stamfiskanlegg og Sørfjordvatnet kraftverk. Kommunen har imidlertid følgende kommentarer til konsesjonssøknaden med vedlegg: Plangrunnlag Omsøkt tiltak omfattes delvis av kommuneplanens arealdel med tilhørende bestemmelser, vedtatt 30.09.2010. Tiltaket omfattes også av reguleringsplan med planID 1845 1982003 Boligfelt Sørfjordmoen, vedtatt 24.06.1982 samt reguleringsplan med planID 1845 2002002 Sørfjorden industriområde, vedtatt 30.09.2003. Tiltaksområdet som omfatter planlagt terskel og Sørfjordvatnet er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNF-A. Rørtrasé mellom inntak ved planlagt terskel ved Sørfjordvatnet og krysset hvor den nye traséen starter er regulert i reguleringsplan Sørfjorden industriområde, og er vurdert til å være i henhold til plan. Ny trasé frem til kraftstasjonen berører både reguleringsplan for boligfelt Sørfjordmoen samt kommuneplanens arealdel. I

reguleringsplan for boligfelt Sørfjordmoen er arealet avsatt til friluftsområde og i kommuneplanens arealdel er resterende areal avsatt til LNF-A.

Deler av omsøkt tiltak er vurdert til å være i strid med gjeldende bestemmelser i reguleringsplan for boligfelt Sørfjordmoen samt i kommuneplanens arealdel. Sørfold kommune vurderer at det må søkes om dispensasjon fra arealformålene friluftsområde samt LNF-A.

Tiltakets virkning på kjente allmenne interesser

Området er et viktig nærturområde med etablert tursti og hengebru over Sørfjordelva. Hengebrua er etablert med økonomisk støtte fra Sørfold kommune. Kommunen anser det som lite sannsynlig at hengebrua vil komme i konflikt med tiltaket, men dersom hengebrua i forbindelse med anleggs og/eller driftsperiode blir berørt skal eventuelle skader utbedres av tiltakshaver.

Naust og båtstø som er lokalisert rundt Sørfjordvatnet vil bli berørt av endringen i vannstanden som følger av etablering av terskel. I befaringen som ble gjennomført 02.10.2019 i regi av NVE ble det opplyst fra tiltakshaver at det vil bli iverksatt avbøtende tiltak for å ivareta berørte naust og båtstø, og at de foreslåtte tiltak er akseptert av aktuelle brukere/eiere. Kommunen er tilfreds med at berørte brukerinteresser er ivaretatt.

Andre forhold som har betydning for tiltaket

Da tiltaket berører kommunalt vannverk med tilhørende nedslagsfelt ber kommunen om at det settes krav til at vannforsyningen sikres og at eventuelle skader på inntak/vannledning utbedres eller reetableres. Kommunen skal kontaktes for avklaring før tiltaket iverksettes.

Det vises for øvrig til Sørfold kommune sin uttalelse datert 10.01.2017 som følger saken.

Rådmannens innstilling

Kommunen stiller seg positiv til uttak av vann fra Sørfjordvatnet som beskrevet i søknaden med følgende vilkår:

- Det søkes dispensasjon fra kommuneplanens arealdel og reguleringsplan boligfelt Sørfjordmoen. Tiltaket berører kommunalt vannverk med tilhørende nedslagsfelt.*
- Det settes krav til at vannforsyningen sikres og eventuelle skader på inntak/vannledning utbedres eller reetableres.*

Kommunen må kontaktes for avklaring før tiltaket igangsettes.»

Fylkesmannen i Nordland, nå Statsforvalteren i Nordland, uttalte i brev av 04.10.2019:

«...

Fylkesmannens vurdering

Sørfjordvatnet er i dag sterkt påvirket som følge av at store deler av nedbørfeltet oppstrøms er overført til Kobbely kraftverk. Potensielt vil ytterligere vann bli overført dersom Kivvatn pumpekraftverk realiseres. Eksisterende inngrep har påvirket vannføringen i Sørfjordelva.

Det er flere fosser i Sørfjordelva nedstrøms Sørfjordvatnet, og ved to av disse er det tydelige fossesprøytoner av fosseengutforming. Under befaring i 2007 ble den rødlistede arten flatsaltlav (VU) påvist i fossesprøytonen like nedstrøms Sørfjordvatnet. Ettersom artsmangfoldet her er høyt og berggrunnen er relativt kalkrik, er det et visst potensial for flere rødlistearter. Lokaliteten ble av Biørnstad m.fl. (2009) registrert som svært viktig (A-verdi).

Fosseeng er i Norsk rødliste for naturtyper 2018 vurdert som sårbar (VU). Naturtypen er utsatt for direkte arealinngrep og reduksjon i vannføringen (sprutintensitet). Variasjonen innenfor fosseeng er dårlig kjent, men det er klart at vannsprutintensiteten har en gjennomgripende effekt på artssammensetningen. I Nordland er denne naturtypen sparsomt utbredt.

Flatsaltlav forekommer sjelden i Norge. Det ser ut til at Norge har en vesentlig andel av den globale populasjonen av flatsaltlav, og Norge har derfor et globalt ansvar for å ta vare på denne. Arten har en svært sparsommelig utbredelse i Nord-Norge og da spesielt i Nordland. Den er fra før kun kjent ved fåtalls lokaliteter i Nordland, hvorav to er i Sørfold. En utbygging som påvirker de lokalklimatiske forholdene i fossen og vanddekt areal vil ha store nasjonale og regionale konsekvenser for flatsaltlaven. Fylkesmannen registrerer at det i dette tilfellet kun er snakk om beskjedent uttaket av vann, og at reduksjonen sammenlignet med dagens middelvannføring er liten. De største virkningene vil være tilknyttet spesielt tørre perioder med lav vannføring.

Tålegrensen for bevaring av fosseprøytonene med tilhørende vegetasjon er usikker, og en snakker her om en lokalitet som sannsynligvis allerede er sterkt redusert og i tilbakegang. For naturverdiene i dette området ville det klart være fordelaktig om vanninntaket ble lokalisert nedstrøms den øverste fossen. Som minimum bør det imidlertid pålegges vannslipp oppstrøms kulpen før fossen, og på en slik måte at denne fylles opp og sikrer vannfall i hele fossens/bergets bredde. Det bør videre vurderes om det i det hele tatt er nødvendig å føre produksjonsvannet i rør frem til dagens uttak på kote 24.

For øvrige fagtema viser vi til vår uttalelse 11.01.17 (deres ref.: 201602601-5).»

Nordland fylkeskommune uttalte i brev av 13.11.2019:

«...»

Problemstilling

Naturmangfold (tekst fra Fylkesmannen i Nordlands uttalelse)

«Det er flere fosser i Sørfjordelva nedstrøms Sørfjordvatnet, og ved to av disse er det tydelige fossesprøytoner av fosseengutforming. Under befaring i 2007 ble den rødlistede arten flatsaltlav (VU) påvist i fossesprøytonen like nedstrøms Sørfjordvatnet. Ettersom artsmangfoldet her er høyt og berggrunnen er relativt kalkrik, er det et visst potensial for flere rødlistearter. Lokaliteten ble av Biørnstad m.fl. (2009) registrert som svært viktig (A-verdi).

Fosseeng er i Norsk rødliste for naturtyper 2018 vurdert som sårbar (VU). Naturtypen er utsatt for direkte arealinngrep og reduksjon i vannføringen (sprutintensitet). (...) I Nordland er denne naturtypen sparsomt utbredt. Flatsaltlav forekommer sjelden i Norge. Det ser ut til at Norge har en vesentlig andel av den globale populasjonen av flatsaltlav, og Norge har derfor et globalt ansvar for å ta vare på denne. Arten har en svært sparsommelig utbredelse i Nord-Norge og da spesielt i Nordland.»

Kulturminner

Tiltaket berører ikke kjente, verneverdige kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for, ei heller kjente spor etter den påbegynte Polarbanen som det er flere spor etter vest for dagens E6. Potensialet for påvisning av nye, hittil ukjente kulturminner, synes å være lavt. Dersom det gis konsesjon for utbygging, vil det påligge utbygger en aktsomhets- og meldeplikt dersom det under arbeidet i terrenget skulle oppdages fornminner.

Friluftsliv og landskap

Det planlagte tiltaket ligger i to kartlagte friluftslivsområder. Området «Heian – Myran» langs øvre del av Sørfjordelva og «Sørfjordvatn» der vannet ligger. «Heian-Myran» er

registret som et viktig friluftslivsområde og nærturterreng med middels bruk av lokale brukere. Det er tilrettelagt tursti på østsiden av Sørfjordelva, fra Kobbelv vertshus opp til utløpet av Sørfjordvatnet. «Sørfjordvatn» er del av et større utfartsområde der barmarksbruk, jakt, bærplukking, ski og fiske listes opp som de vanligste aktivitetene. Området beskrives som et svært viktig friluftslivsområde.

Landskapet i området er variert, med typiske og representative kvaliteter for landskapet i regionen. Det går skogsvei langs østsiden av Sørfjordelva, fra E6 til Sørfjordvatnet. Her er det et par naust og et hus for vannverket. Det er et massetak og en skytebane vest for veien. I nedre del er det typisk kulturlandskap, med innmark, flere gårder og hus, fritidshus, et vertshus og småveier. E6 passerer også gjennom området. Kulturlandskapet er preget av gjengroing.

Reindrift

Det aktuelle området ligger i nordlige del av Duokta reinbeitedistrikt og brukes til vinterbeite. Vinterbeite er minimumsbeite i regionen og tillegges stor verdi. Bruken av området beskrives slik: «seinvinterland, intensivt brukte områder som normalt er mest sikre mot store snømengder og nedising på midt- og seinvinteren.»

Vannforvaltning

Tiltaket vil berøre to vannforekomster; «Sørfjordelva nedstrøms Sørfjordvatnet» (167-69-R) og «Sørfjordvatnet» (167-45933-L). Begge vannforekomstene er registrert som sterkt modifiserte (SMVF) på grunn av redusert vannføring ved overføring av vann fra vassdraget. Begge vannforekomstene har godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand. Når det fattes enkeltvedtak om ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst skal vedtaksmyndigheten vurdere tiltaket i henhold til vannforskriften § 12.

Sørfjordvatnet benyttes som drikkevannskilde. Mattilsynet står ikke på mottakerlisten for høringsbrevet. Planer om vassdragstiltak som kan påvirke eksisterende eller framtidig drikkevannsforsyning skal sendes på høring til Mattilsynet.

Drofting

Det å flytte vanninntaket opp til Sørfjordvatnet og regulere vannet, vil gi sikker og forutsigbar tilgang på vann til det nye settefiskanlegget. Produksjon av kraft vil bidra med 0,8 GWh årlig. Tiltaket kan også bidra til lokal verdiskaping ved ringvirkninger i byggefasen og inntekter fra kraftproduksjon i driftsperioden.

Dersom inntaket flyttes opp til Sørfjordvatnet vil vannføringen i Sørfjordelva reduseres på strekningen ned til dagens vanninntak ved E6. Dette kan gi negative konsekvenser for et sjeldent forekommende naturmangfold langs elven med fossesprøytoner, fosseeng og den rødlistede arten flatsaltlav. Det forventes ikke at redusert vannføring på strekningen vil ha en vesentlig påvirkning for områdets funksjon som vinterbeite for reindriften. Friluftslivsinteressene i området kan bli påvirket av at elven mister noe av sin attraksjonsverdi og av at Sørfjordvatnet kan få lavere vannstand i tørre perioder.

Regulering av Sørfjordvatnet vil føre til økt næringsinnhold i vannet de første årene etter regulering ettersom kantvegetasjonen langs vannet vaskes ut ved hevet vannstand. Det er viktig at Mattilsynet får mulighet til å vurdere om tiltaket vil gi konsekvenser for vannets funksjon som drikkevannskilde før det eventuelt gis konsesjon.

Formålet med tiltaket er å sikre stabil tilgang på vann til settefiskanlegget ved en regulering som tillater magasinering for tørre perioder. En konsekvens av å flytte vanninntaket blir redusert vannføring i elven, med mulige konsekvenser for sjeldent forekommende naturtyper og arten flatsaltlav. Det må derfor vurderes grundig om vannbehovet er så stort at det ikke

kan dekkes opp gjennom eksisterende inntak. Videre må det avklares med Mattilsynet om tiltaket kan gi konsekvenser for bruken av Sør fjordvatnet som drikkevannskilde.

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og andre brukerinteresser er beskrevet tidligere i denne saken.

Vedtakskompetanse

Det vises til FT-sak 52-2016 – Reglement for delegering av myndighet fra fylkestinget, hvor det i pkt. 3.27, heter at myndighet til å avgi uttalelse til søknad om konsesjon (jf. lovens § 3 punkt a og b) etter lovens § 8, delegeres til fylkesrådet.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

Fylkesrådet i Nordland har i sitt møte 12.11.2019 behandlet sak 291/2019 «Høring - Søknad om vannuttak i Sør fjordvatnet til stamfiskanlegg og Sør fjordvatnet kraftverk - Sørfold kommune». Følgende ble vedtatt:

- 1. Fylkesrådet i Nordland anbefaler NVE å gi konsesjon til vannuttak fra Sør fjordvatnet i Sørfold kommune og regulering av Sør fjordvatnet. Dette under følgende forutsetninger:*
 - a. Muligheten for videre bruk av dagens vanninntak må vurderes grundig før en eventuelt gir konsesjon til flytting av vanninntaket med tilhørende regulering.*
 - b. Tiltaket må ikke gi negative konsekvenser for bruken av Sør fjordvatnet som drikkevannskilde. Dette må avklares med Mattilsynet.*
- 2. Fylkesrådet har ingen innvendinger til at det etableres et minikraftverk i bunnen av den nye vannveien, dersom det gis konsesjon til nytt vanninntak og regulering.*
- 3. Dersom det gis konsesjon til tiltaket ber fylkesrådet om at:*
 - a. Det stilles krav om slipp av tilstrekkelig minste vannføring hele året av hensyn til naturmangfoldet i vassdraget.*
 - b. De fysiske tiltakene får en god landskapsmessig og estetisk tilpasning.*
 - c. Det må opprettes dialog med reindriftsnæringen, som bør involveres i detaljplanleggingen slik at tiltaket kan tilpasses reindriftens bruk av området.*
 - d. Nordland fylkeskommune viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Nordland fylkeskommune - Kulturminner i Nordland og Sametinget varsles umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeid i marken.»*

Sametinget uttalte i brev av 26.09.2019:

«Tiltakene søkes i et område hvor Duokta reinbeitedistsrikt har vinterbeite. Dette er beiteområder som regnes som minimumsfaktor for deres drift. Reindriften er en sentral kulturbærer for samisk språk og kultur i dette området som er stadig under press som følge av arealinngrep.

Sametinget bemerker seg at nærliggende områder for planlagte tiltak har en rekke kraftutbygginger og infrastruktur knyttet til kraftutbygging. Reinbeitedistriktet uttrykker at området ved Sørfjordvatnet på grunn av dette er lite tilgjengelig for deres drift. Tiltakene forutsetter at det ikke skal bygges mer vei enn det som eksisterer i dag og at rørgater skal revegeteres. Sametinget forutsetter at dette er betingelser som stilles i konsesjonsvilkårene og følges opp av NVE.

Søknaden viser til at tiltakshaver vil opparbeide dialog med reindriften for anleggsfasen. Sametinget forutsetter at det stilles som betingelser i konsesjonsvilkårene at dialog og avtale med reinbeitedistriktet inngås, for å unngå at arbeidet utføres når det er rein i området.

Når det angår samlet belastning ber vi NVE i oppfølging av konsesjonsvilkårene og for eventuelle senere søknader for tiltak i dette området være oppmerksom på statens plikt i å følge opp utredningskrav, konsultasjonsplikt og avbøtende tiltak for å sikre at reinbeitedistriktene fortsatt har tilgang til beiteområder slik at de kan drive regningsvarende.»

Direktoratet for mineralforvaltning uttalte i brev av 28.10.2019:

«Det foreslåtte planområdet skjærer ifølge Norges geologiske undersøkelse (NGU) igjennom en forekomst av sand og grus med lokal betydning. Forekomsten består av elveterrasser langs Sørfjordelvas utløp. Det er tidligere tatt ut masser i området.

DMF ber om at traseen for rørgate samlokaliseres med annen infrastruktur som går gjennom området. I dette tilfellet er det naturlig å se på samlokalisering med Steinveien som ser ut til å ligge der NVE har skissert rørgaten i sine høringsdokumenter. Dette for å oppnå minst mulig beslag på mineralressursene i området.

DMF har ingen ytterligere merknader til søknad om regulering og uttak av vann fra Sørfjordvatnet til stamfiskanlegg og Sørfjordvatnet kraftverk i Sørfold kommune.»

Skar/Sørfjorden grunneierlag uttalte i brev av 08.11.2019:

«Skar/Sørfjord grunneierlag ønsker ikke en redusert vannføring i Sørfjordelva. Vår oppfatning av prosjektet til Salmobreed Salten er at de primært ønsker en demping av Sørfjordvatnet. Grunneierlaget er positiv til denne reguleringen, men vi ønsker ikke at det blir lagt rør mellom Sørfjordvatnet og det planlagte kraftverket.

Vi mener at vannsikkerheten til Salmobreed Salten vil bli ivaretatt ved at man slipper vann gjennom tappeluken i Sørfjordvatnet».

Skar/Sørfjorden grunneierlag kom med følgende tilleggsopplysninger den 22.01.2021:

«Viser til telefonsamtale i dag, og bekrefter at grunneierne er positive til at det legges et rør fra Sørfjordvatnet til nåværende inntak».

NVEs vurdering

NVE vurderer hele det omsøkte tiltaket. Dette inkluderer regulering og uttak fra Sørfjordvatnet, kraftstasjonen, og rørledninger frem til påkobling til stamfiskanlegget.

Hydrologiske virkninger av tiltaket

Søknaden baserer sine beregninger på at stamfiskanlegget og kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 44,5 km² ved inntaket. Middelvannføringen er beregnet til 2,33 m³/s. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 530 og 260 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket i Sørfjordvatnet er beregnet til 400 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 250 l/s og minste slukeevne vil være 20 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 500 l/s i perioden 01.05. - 30.09. og 300 l/s i perioden 01.10. - 30.04, lik konsesjonsbetinget minstevannføring fra Baggfossen. Dette tilsvarer om lag 5-persentil sommer- og vintervannføringene.

Sørfjordelva ligger i et område som er preget av både kyst- og innlandsklima. Midlere nedbør er ca. 1500 mm/år, hvor ca. 1000 mm/år er vinternedbør, og ca. 500 mm/år er sommernedbør.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Ved beregninger gjort i NEVINA har vi ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Hydrologiske data i søknaden viser at vassdraget er vannrikt under normale omstendigheter og at vannstanden i Sørfjordvatnet vil ligge på HRV gjennom store deler av året i et middels år og at det ikke er ventet av vannstanden vil nå LRV. Anlegget benytter i dag samme nedbørfelt til produksjonen og planene om å flytte vannuttaket fra inntaket i elveløpet ved kote 24 til Sørfjordvatnet, med en regulering på 2 m, vil sikre driften i større grad. Det omsøkte tiltaket vil ikke medføre et større uttak, men uttaket vil foregå lengre oppstrøms og dermed berøre en lengre elvestrekning, på om lag 2 km.

Opprinnelig nedbørfelt er redusert med 50 km² som et resultat av at Langvatnet er overført til Kobelv kraftverk. Nåværende nedbørfelt har en størrelse på 15 km² mer enn hva søknaden baserer sine beregninger på. Dette er et resultat av at det er gitt konsesjon til å regulere Kivatn og overføre dette vannet til Langvatn, slik at nedbørfeltet vil bli noe mindre enn det er i dag dersom Kivatn pumpe blir realisert. Kivatn ligger i øvre del av nedbørfeltet like nedstrøm Langvatn. I tillatelse til Kivatn pumpe ble det nøye vurdert om det ville være tilstrekkelig vannføring til både overføring og drift av stamfiskanlegget. Konklusjonen var at det kun i svært sjeldne tilfeller vil være for lite vann til stamfiskproduksjonen. Til de tilfellene har de fått konsesjon til et ekstra inntak nedenfor Baggfossen.

Vinteren 2020/2021 viser at det er usikkerhet knyttet til hydrologiske rapporter og at store årsvariasjoner kan forekomme. Dette var ett eksempel på en sesong hvor det var svært tørt og det var et lavt tilsig til Sørfjordvatnet over tid, og vannmengden i elveløpet viste seg å ikke være tilstrekkelig til å dekke minstevannføringskravet på 100 l/s ved reserveinntaket og vannbehovet til stamfiskanlegget. En regulering med en magasinreserve vil kunne redusere problemer som kan oppstå ved tørre perioder. I den tørre perioden vinteren 2020/2021 ble det sendt inn søknad om midlertidig tillatelse til NVE for å redusere vannstanden i Sørfjordvatnet. En regulering av Sørfjordvatnet vil kunne øke produksjonssikkerheten, men vi understreker at selv med en regulering vil tilgjengelig reguleringshøyde utgjøre et begrenset volum som ikke vil kunne forsyne anlegget ved normal drift over lengre perioder med vedvarende lavt tilsig. Det er derfor viktig at driften planlegges nøye og at vannbesparende tiltak iverksettes på et tidlig tidspunkt. Tiltakshaver viste i forbindelse med den midlertidige søknaden vinteren 2020/2021 at det var mulig å redusere vannforbruket vesentlig. Vi mener derfor at tiltakshaver i stor grad vil kunne drifte innenfor den omsøkte reguleringsgrensen gitt god produksjonsplanlegging.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Naturmangfold

Akvatisk miljø

I øvre del av Sørfjordelva like nedstrøms utløpet fra Sørfjordvatnet på ca. kote 70 er det en foss som er kategorisert som svært viktig naturtype med A-verdi, grunnet områdets arts mangfold og berggrunnens kalkrikhet samt moderat påvirkning fra regulering. Lengre nedstrøms i elveløpet er Baggfossen som er vurdert til å være viktig, med B-verdi, med grunnlag i de samme faktorene, samt størrelsen på fossen.

Av registrerte rødlistede arter i tiltaksområdet finnes flatsaltlav med status som sårbar (VU). Den er registrert i den svært viktige fossesprøytsonen like nedstrøms Sørfjordvatnet. Det er videre i søknaden vurdert at det er et visst potensial for andre rødlistede arter i fossesprøytsonen, ettersom arts mangfoldet er høyt og berggrunnen er relativt kalkrik.

Per i dag er det et vannuttak like oppstrøms Baggfossen. Virkningene for denne fossesprøytsonen (B-verdi) vil dermed ikke endres i noen særlig grad av det planlagte tiltaket. Med en regulering og slipp av minstevannføring vil det i tørre perioder kunne være en større vannføring i denne fossen i tørre perioder. Den øvre fossesprøytsonen (A-verdi) vil derimot oppleve en redusert vannføring tilsvarende vannuttaket til stamfiskanlegget. Det vil si at vannføringen over denne svært viktige naturtypen vil kunne reduseres med inntil 250 l/s. Vassdraget er normalt svært vannrikt om sommeren og med god vannføring på høsten. De laveste vannføringene i vassdraget forekommer gjerne om vinteren og frem til vårfloppen. Uttaket vil derfor utgjøre en større andel av vannføringen om vinteren enn om sommeren og høsten. Maksimalt vannuttak utgjør om lag 11 % av middelvannføringen i et normalår, og 17 % i et tørrår. Dette er i utgangspunktet en begrenset reduksjon, men vannføringen i Sørfjordvassdraget er allerede sterkt påvirket gjennom overføringen til Langvatnet og Kobbelv kraftverk som har redusert nedbørfeltet med 50 km². I tillegg er det gitt konsesjon for ytterligere overføring av 15 km² (Kivatn pumpe). Totalt betyr dette en fraføring av 65 km² av nedbørfeltets opprinnelige størrelse, og gjenstående nedbørfelt utgjør 44,5 km².

Statsforvalteren og fylkeskommunen har i sine høringsuttalelser merknader til tiltakets virkninger på den svært viktige fossesprøytsonen med den rødlistede flatsaltlaven. Statsforvalteren skrev i sin høringsuttalelse at tålegrensen for bevaring av fossesprøytsonene med tilhørende vegetasjon er usikker, og at lokalitetene sannsynligvis er sterkt redusert og i tilbakegang. For naturverdiene i dette området ville det klart være fordelaktig om vanninntaket ble lokalisert nedstrøms den øverste fossen. Statsforvalteren mener at det som minimum bør pålegges vannslipp oppstrøms kulpen før fossen, og på en slik måte at denne fylles opp og sikrer vannfall i hele fossens/bergets bredde. Det bør videre vurderes om det i det hele tatt er nødvendig å føre produksjonsvannet i rør frem til dagens uttak på kote 24. Statsforvalteren skriver videre at flatsaltlav forekommer sjelden i Norge og at Norge har en vesentlig andel av den globale populasjonen, og et globalt ansvar for å ta vare på denne arten. De skriver videre at en utbygging som påvirker de lokalklimatiske forholdene i fossen og vanddekt areal vil ha store nasjonale og regionale konsekvenser for flatsaltlaven. De skriver imidlertid at de registrerer at det i dette tilfellet kun er snakk om beskjedent uttaket av vann, og at reduksjonen sammenlignet med dagens middelvannføring er liten. De største virkningene vil være tilknyttet spesielt tørre perioder med lav vannføring.

Ved å flytte vannuttaket fra dagens uttak ved Baggfossen og opp til Sørfjordvatnet vil det gi noe lavere vannføring enn hva som forekommer naturlig i Sørfjordelva over en lengre strekning enn hva som er berørt i dag. Vi er enige i at det er en beskjeden reduksjon av vannføring i forhold til middelvannføringen i vassdraget, og at de største virkningene vil være tilknyttet spesielt tørre perioder med lav vannføring. Vi er videre enige i Statsforvalterens vurdering av at det bør sikres et vannfall i hele fossens bredde og mener at dette vil være et positivt forebyggende tiltak for å bevare

fossesprøytnonen. Vi mener at slipp av minstevannføring i enkelte situasjoner vil kunne sikre en større vannføring i elveleiet enn det ville vært naturlig, og dermed kunne gi en positiv effekt på naturverdiene i perioder med lite tilsig, samtidig som driften av anlegget vil kunne være sikrere.

Det har i høringsrunden blitt stilt spørsmål vedrørende om vannuttaket trenger å bli lagt i rør. Tiltakshaver har opplyst at de har opplevd vanskelige situasjoner med islegging i utløpet av Sørfjordvatnet, slik at det vil være gunstig å legge vannforsyningen i rør. Det ble synlig gjennom vinteren 2020/2021 at det kan forekomme problemer med lavt tilsig og islegging av utløpet. Det ble da søkt om, og gitt tillatelse til, midlertidig reduksjon av vannstanden i Sørfjordvatnet og pumping av vann over utløpet for å få vann i elveleiet. For driftssikkerheten av anlegget ser NVE at det er hensiktsmessig å få gjennomføre de omsøkte tiltakene.

Sørfjordvatnet har bestander av ørret og røye, og vannet har bra med gyteareal. Sørfjordelva har bekkørret, men bestanden har gått ned siden overføringen til Kobbelv kraftverk. Sørfjordelva er demmet opp i elveleiet med en terskel ved ca. kote 50. Oppstrøms denne er det bra med ørret i elva, mens det ellers er lite. Det er tidligere satt ut fisk her. Tidligere el-fiskeundersøkelser har påvist lave tettheter av ørret ved el-fiske i innløpselva i Sørfjordvatnet og i øvre del av Sørfjordelva, men at det foregår noe gyting her.

Anadrom fisk (laks og sjøørret) kan kun gå ca. 20 m opp i Sørfjordelva før de møter et naturlig vandringshinder. Det er steinete og bratt også på de nederste 20 meterne, uten egnede gytearealer, men med flere mindre kulper hvor fisk kan stå. Slik vi ser det vil ikke tiltaket føre til noen nevneverdig ulempe for anadrom fisk.

Sørfjordvatnet er i Vann-Nett registrert som «Små, kalkfattig, klar» innsjø, med god økologisk tilstand. Sørfjordelva nedstrøms Sørfjordvatnet er registrert som «middels til stor, kalkfattig, klar» elv, og en sterkt modifisert elvevannforekomst.

Det er i søknaden vurdert at Sørfjordelva vil opprettholde det meste av sin dynamikk og vannføring ved realisering tiltaket. Det er i søknaden beskrevet at vannuttaket vil være begrenset slik at det aller meste av områdene av verdi for fisk og annen ferskvannsfauna opprettholdes i elva. Etablering av dam ved utløpet av vannet vil derimot medføre at den øvre delen av elven mister sin funksjon som gytebekk. Tiltaket vil medføre regulering av Sørfjordvatnet med 1 meter opp og 1 meter ned i forhold til normalvannstand. Dette vil medføre en reguleringssone som er noe større enn dagens vannstandsvariasjon. I store deler av året vil vannet ligge ved HRV, med perioder der vannstanden synker ned mot dagen normalvannstand og LRV. Dette varierer i stor grad mellom årene og enkelte år kan vannstanden ligge ned mot LRV i lengre perioder. Heving av vannstanden kan medføre at potensielle gyteområder nederst i sideelver kan oversvømmes og miste sin funksjon, samt ha innvirkning på andre gyte- og leveområder i vannet. Gytearealet kan derfor reduseres noe som et resultat av reguleringen.

Terrestrisk miljø

Etablering av terskel ved utløpet av Sørfjordvatnet vil være omtrent 30 meter bred og 1 meter høy og vil beslaglegge ordinær vegetasjon.

Prosjektet berører naturtypen elveløp, som er rødlistet som nær truet (NT). Åpen myrflate er også rødlistet (NT), og i influensområdet er det en større åpen myr (fattig utforming med torvmoser, multe, bjønnskjepp, røsslyng, kvitlyng, dvergbjørk og duskull) som går inn under denne naturtypen, men som ikke blir berørt av fysiske inngrep.

Traséen til den nedgravde rørgaten er ventet å kreve en bredde på ca. 20 m. Vannveien er planlagt nedgravd i/inntil eksisterende skogsvei fra Sørfjordvatnet og ned til E6. Dette reduserer påvirkningen på naturmiljøet. Det må imidlertid regnes med en stripe med hogst langs siden av veien på det meste av strekningen, ettersom dagens trasé er for smal. De siste 100 m av rørtraséen ned til E6 går gjennom

skog, hvor det må regnes med hogst i ca. 20 m bredde. Det siste stykke før planlagt kraftstasjon legges i rør i vegskulder langs E6 og gammel vei. Rør vil gå i dagen (festet til den eldre brua like oppstrøms E6) ved kryssing av Sørfjordelva. Arealbruken utover det som trengs til skogsvei forutsettes revegetert naturlig etter at anleggsarbeidet er ferdig. I disse områdene forventes rask revegetering med gress og annen stedegen vegetasjon etter at vannrør er nedgravd. Etter idriftsettelse vil det være et belte med bredde ca. 3-5 m hvor vegetasjonen holdes lav/begrenset (i tillegg til veibredden).

Det er ellers registrert forekomster av jerv (EN), gaupe (EN) og brunbjørn (EN) i influensområdet, men vi vurderer det slik at tiltaket ikke vil være til nevneverdig innvirkning for de nevnte artene. Annet vilt, inkludert rovfugl og rødlistede rovdyr, vil hovedsakelig bli påvirket negativt i anleggsfasen, ved at de blir forstyrret. Områdebruken vil trolig endres i denne perioden. I driftsfasen forventes viltets bruk av området å gå tilnærmet tilbake til det opprinnelige.

Reguleringen av Sørfjordvatnet vil påvirke kantvegetasjonen langs vannet. Dette består i hovedsak av ordinære vegetasjonstyper, og det er ingen myrforekomster av betydning eller andre verdifulle naturtyper som blir negativt påvirket av dette.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om vannuttak fra Sørfjordvatnet legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 15.12.2020. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet finnes det flatsaltlav (VU), og to fossesprøytsoner, en ved Sørfjordvatnet med svært viktig verdig (A-verdi) og en ved Baggfossen med viktig verdi (B-verdi). En eventuell utbygging av Sørfjordelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt at det slippes en minstevannføring.

NVE har også sett påvirkningen fra omleggingen av vannuttaket til kraft- og settefiskproduksjon i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Store deler av nedbørsfeltet er alt overført til Kobbelt kraftverk slik at vassdraget er betydelig påvirket fra før. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. NVE mener at det omsøkte tiltaket ikke medfører at den samlede belastningen anses som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskapsinntrykk og friluftslivinteresser

Det planlagte tiltaket ligger i to kartlagte friluftslivsområder. Området «Heian – Myran» langs øvre del av Sørfjordelva og «Sørfjordvatn» der vannet ligger. Elva vil få noe lavere vannføring, men vi mener at dette ikke vil være til noen nevneverdig ulempe for fritidsinteressene i området. Sikrere vannslipp i perioder med lavt tilsig kan og oppleves som positivt. Dammen vil ellers bli synlig fra nærområdet ved utløpet av Sørfjordvatnet og vil prege dette området. Fylkeskommunen har bedt om at tiltakene får en god landskapsmessig og estetisk utforming, og vi mener at dette vil dempe de negative påvirkningene på landskapet.

Etablering av vannveien vil medføre forringet landskapsverdi i anleggsperioden, men revegetering forventes å gå relativt raskt, og negativ påvirkning på landskapet vil forsvinne over tid. Lengst tid vil det ta før skog kommer opp der det må hugges i trasé for vannvei. Økt aktivitet i anleggsperioden vil kunne være forstyrrende, men dette vil være midlertidig.

Redusert vannføring i Sørfjordelva vil i liten grad bli synlig sammenlignet med i dag ved normal vannføring, ettersom vannuttaket er lite i forhold til middelvannføringen. I tørre perioder vil fossen ved utløpet av Sørfjordvatnet kunne oppleves som mindre framtrædende ettersom vannuttaket vil foregå oppstrøms denne. Det er imidlertid ved Baggfossen det er mest aktivitet og vannføringen over denne fossen vil ikke endres som følge av det omsøkte tiltaket. Imidlertid vil vannføringen kunne være noe mer stabil i perioder med lavt tilsig som følge av et minstevannslipp fra reguleringsmagasinet. Sørfjordelva som landskapselement vil ellers ikke bli nevneverdig endret.

Sørfjordvatnet vil ligge på HRV i store deler av året, og vil da ikke påvirke landskapsbildet i betydelig grad. Ved lavere vannstander vil det bli tidvis synlig reguleringssone som vil påvirke landskapsbilde lokalt i noen grad. Dette vil i hovedsak skje i spesielt tørre perioder.

Reindrift

Tiltaksområdet ligger i vinterbeiteområdet til Duokta reinbeitedistrikt. Anleggsarbeidene vil kunne ha innvirkning på reindriften. Arbeidene må planlegges i samarbeid med reinbeitedistriktet for å redusere påvirkningen på driften i størst mulig grad.

Det antas at isforholdene på Sørfjordvatnet kan bli påvirket i perioder der vannstand reduseres under HRV om vinteren. Det kan skape periodevis noe endrede isforhold og usikker is. Prosjektområdet ligger helt i utkanten av vinterbeiteområdet, og det er skrevet i søknaden at det forventes at usikker is normalt ikke vil påvirke reindrift i særlig grad. Etter at arbeidene er utført er det ikke ventet at tiltaket vil påvirke reindriften i noen nevneverdig grad ettersom store deler av rørgaten vil være nedgravd.

Kulturminner

Det er ingen kjente kulturminner som vil bli berørt av tiltaket, men fylkeskommunen har informert om kulturminnelovens aktsomhets- og meldeplikt i forbindelse med anleggsarbeidene.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

På strekningen fra inntak til utløp av kraftverket vil man etter utbygging i perioder med høy lufttemperatur kunne få noe varmere vann, og tilsvarende vil man i perioder med lav lufttemperatur kunne få noe kaldere vann.

Det er ikke ventet at tiltaket vil medføre betydelige endringer i vanntemperatur, isforhold eller lokalklima.

Senkning av vannstanden vinterstid vil kunne føre til noe mer utrygg is. For å unngå risikoen for usikker is er det derfor viktig at man forsøker å unngå raske vannstandsendringer vinterstid. Det bør skiltes om muligheten for usikker is på egnede steder.

Flom, ras og skred

Det er ikke ventet at tiltaket vil medføre noen økt fare for flom, ras eller skred i området.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Sørfjordvatnet er en av Sørfold kommunes drikkevannskilder og vannkvaliteten rapporteres som god og tilfredsstillende drikkevannsforskriften som godt egnet til drikkevann. Sørfjordvatnet er hovedvannressursen til ca. 30 husstander og vertshuset.

Vann til vannverket blir hentet fra Sørfjordvannet og tiltaket med bygging av dam vil kunne medføre noe økt partikkelbelastning i Sørfjordvatnet. Dette kan gi økt mengde av partikler i drikkevannet avhengig av filtrering før vannet når bruker. Tiltakshaver skriver at dette anses kun å være gjeldende i liten grad og vil ikke forringe kommunens drikkevannskilde nevneverdig. De skriver videre at vannuttaket til fiskeanlegget og kraftstasjonen heller ikke anses å påvirke vannforsynings sikkerheten fra Sørfjordvatnet til kommunens abonnenter. Hensyn til drikkevannsforsyning i anleggsperioden må beskrives nærmere ved detaljplanlegging av anlegget.

Begge aktørene er alt etablert i vassdraget og stamfiskanlegget driftes i dag med et vannuttak nedstrøms Sørfjordvatnet hvor det tas ut vann til drikkevann. Ved å flytte stamfiskanleggets vannuttak og fastsette reguleringsgrenser vil det derimot kunne oppstå en direkte konflikt mellom aktørene i perioder med vedvarende lavt tilsig. Ved en fastsatt reguleringsgrensen skal ikke vannstanden senkes til under nivået til den laveste regulerte vannstanden (LRV). Slik vi ser det utgjør vannverkets behov et begrenset uttak ettersom det er relativt få abonnenter det forsyner, og ved normale omstendigheter mener vi at tilsiget i vassdraget vil være tilstrekkelig for å dekke behovet til abonnentene og stamfiskanlegget. I perioder med lavt tilsig skal uttaket til stamfiskanlegget planlegges og vannbesparende tiltak skal iverksettes på et tidlig tidspunkt, slik at vannstanden ikke går under LRV. I slike situasjoner ser vi at det kan oppstå situasjoner hvor vannverket potensielt kan ta ut volum som kan senke vannstanden under LRV. Kommunen uttalte i sin høringsuttalelse at ettersom tiltaket berører kommunalt vannverk med tilhørende nedslagsfelt, bes det om at det settes krav til at vannforsyningen sikres og at eventuelle skader på inntak/vannledning utbedres eller reetableres. Vi mener derfor at det må inngås en avtale med det kommunale vannverket som sikrer forsyningen til husstandene og vertshuset. Vannverket er alt etablert, og forsyningssikkerheten til husholdninger er prioritert foran uttak til stamfisk/oppdrett.

Samfunnsmessige fordeler

Omsøkt vannuttak til stamfiskanlegget vil sikre vanntilgang for nytt stamfiskanlegg. Anlegget vil føre til arbeidsplasser lokalt og bidra med stamfisk- og rognproduksjon for laks i Nordland. Prosjektet vil dermed ha betydelig samfunnsmessig nytteverdi. Utbygging av kraftstasjonen vil i tillegg redusere anleggets strømbehov.

Oppsummering

De aller fleste utbyggingsprosjekter vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til vannuttaket til settefiskanlegget må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overstiger fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som en del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at de omsøkte tiltakene vil gi Salmobreed Salten AS økt utnyttelse av vannressursen og bedre driftssikkerhet, som vil føre til økt verdiskapning lokalt og i regionen.

Maksimalt vannuttak til det allerede etablerte stamfiskanlegget vil ikke økes som følge av de omsøkte planene, og vil forbli på 250 l/s. Vannuttaket vil flyttes fra kote 24 i Sørfjordelva opp til Sørfjordvatnet, som i tillegg vil reguleres mellom LRV på kote 79 og HRV på kote 81. Ut ifra de hydrologiske beregningene vil det i store deler av året være god vannføring i Sørfjordelva og

vannuttaket vil utgjøre en mindre del av vannføringen i vassdraget. I perioder med vedvarende lavt tilsig vil det med slipp av minstevannføring på 500 l/s sommerstid og 300 l/s vinterstid kunne være en mer stabil vannføring enn hva som vil kunne forekomme naturlig. I forbindelse med nytt vannuttak og regulering er det planlagt å bygge Sørfjordvatnet kraftverk, med en installert effekt på 120 kW og en beregnet årsproduksjon på 0,8 GWh. Kraftverket vil utnytte fallet fra nytt inntak til det allerede eksisterende uttaket ved kote 24, før vannet går videre til stamfiskanlegget. Det vil kjøres på tilgjengelig tilsig og styres av stamfiskanleggets vannbehov. Realisering av kraftverket vil kunne bidra med strømforsyning til stamfiskanlegget og reduserte driftsutgifter for eieren. Anlegget er for lite til at det skal betales naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Det omsøkte tiltaket vil kunne ha innvirkninger på fossesprøytsonen like nedstrøms utløpet fra Sørfjordvatnet. Fossesprøytsonen er kategorisert som en svært viktig naturtype med A-verdi. Den rødlistede arten flatsaltlav med status sårbar (VU) er og registrert i dette området. Et uttak oppstrøms dette området vil kunne ha konsekvenser for fossesprøytsonen med tilhørende arts mangfold. Vi vurderer det slik at forebyggende tiltak som slipp av minstevannføring og et vannslipp fra demningen som fyller opp kulpen oppstrøms fossen, på en slik måte at det sikres et vannfall i hele fossens bredde, vil redusere de negative konsekvensene av tiltakene.

Sørfjordvatnet fungerer som drikkevannskilde for ca. 30 abonnenter og Kobbelv vertshus. Det må sikres avbøtende tiltak som hindrer negative konsekvenser for vannressursen, spesielt i perioden med anleggsarbeid. Dette må avklares med Mattilsynet og må godkjennes i behandling av detaljplaner. Det er beskrevet at det er godt med gytearealer for ørret og røye i Sørfjordvatnet, og en regulering vil potensielt kunne gjøre at enkelte gyteområder nederst i sideelver mister sin funksjon, slik at gytearealet blir litt redusert. Det er derimot oppgitt at det er mye småvokst ørret i vannet, slik at en redusert bestand kan bidra til en økt kvalitet på fisken. Slik vi ser det vil ikke reguleringen føre til noen nevneverdige ulemper for de lokale fiskebestandene. Fiskebestandene i Sørfjordelva mener vi vil bevares i stor grad med slipp av minstevannføring.

Rørgaten vil i stor grad være nedgravd og med unntak av anleggsperioden vil dermed de negative virkningene for andre allmenne interesser være begrenset. Tiltaksområdet inngår i Duokta reinbeitedistriktets vinterbeiteområde og dersom anleggsarbeidene planlegges i samarbeid med reinbeitedistriktet mener vi at innvirkningen på reindriftsnæringen vil være begrenset.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Salmobreed Salten AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til regulering av Sørfjordvatnet og etablering av Sørfjordvatnet kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Statsforvalteren om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til mattilsynet

Tiltaket må ikke gi negative konsekvenser for bruken av Sørfjordvatnet som drikkevannskilde. Dette må avklares med mattilsynet.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Statsforvalteren etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser, vannuttak og vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	2330
Alminnelig lavvannføring	l/s	400
5-persentil sommer	l/s	530
5-persentil vinter	l/s	260
Største vannuttak	l/s	250
Gjennomsnittlig vannuttak	l/s	190

Det er søkt om videreføring av vilkår fastsatt i opprinnelig konsesjon. Konsesjonsvilkåret som gjelder slipp av minstevannføring er at det skal slippes 500 l/s i perioden 01.05-30.09 og 300 l/s i perioden 01.10-30.04. Dersom tilsiget er lavere enn minstevannføringskravet kan alt tilsiget slippes over Baggfossen og reservevanninntaket på kote 10 benyttes, i tråd med opprinnelige konsesjonsvilkår. Ved dette inntaket skal det slippes en minstevannføring på 100 l/s. Det er videre søkt om å regulere Sørfjordvatnet mellom LRV på kote 79 og HRV på kote 81. Anlegget har og tillatelse til å ta ut inntil 250 l/s.

Statsforvalteren har uttalt at tiltaket vil kunne ha virkninger på den øvre fossesprøytsone med tilhørende vegetasjon, men at virkningene vil være størst i tørre perioder med lav vannføring. De har videre uttalt at for naturverdiene i dette området ville det klart være fordelaktig om vanninntaket ble lokalisert nedstrøms den øverste fossen. Som minimum bør det imidlertid pålegges vannslipp oppstrøms kulpen før fossen, og på en slik måte at denne fylles opp og sikrer vannfall i hele fossens/bergets bredde. Statsforvalteren mener videre at det bør vurderes om det i det hele tatt er nødvendig å føre produksjonsvannet i rør frem til dagens uttak på kote 24. Nordland fylkeskommune har beskrevet flere av de samme verdiene i vassdraget som Statsforvalteren. Fylkeskommunen har ellers informert om at Sørfjordvatnet benyttes som en drikkevannskilde og det må sikres at tiltaket ikke gir negative konsekvenser for bruken av Sørfjordvatnet som drikkevannskilde.

Den naturlige vannstanden i Sørfjordvatnet er ved kote 80, og tiltaket vil medføre en regulering med 1 m opp og 1 m ned fra naturlig vannstand. Slik NVE ser det vil reguleringen kunne medføre noen negative virkninger for tilgjengeligheten av gytebekker for ørret rundt Sørfjordvatnet og for gyteområder i Sørfjordvatnet for røye. Slik fiskesammensetningen er beskrevet er det en god bestand av røye, og en bestand av ørret med noe redusert kvalitet som kan ha godt av en noe redusert populasjon. NVE mener at reguleringen er av begrenset høyde og at mye av sidearealet vil bevares, slik at virkningen av regulering vil være akseptabel for bestandene av fisk i magasinet. Sørfjordvatnet fungerer som en drikkevannskilde for ca. 30 abonnenter og Kobbelv vertshus. Før tiltaket kan realiseres må det være avklart med Mattilsynet og det må sikres at tiltaket ikke forringer magasinet som drikkevannskilde. Eventuelle avbøtende tiltak kan vurderes i detaljplan av NVEs miljøtilsyn.

Vi mener at en videreføring av opprinnelige vilkår til slipp av minstevannføring er tilstrekkelig for å bevare verdiene i elveløpet. Minstevannslippet tilsvarer om lag 5-persentil sommer- og vintervannføringene og vil dermed sikre en vannføring i elveleiet i tørre perioder og bevare en del av elvas naturlige vannføringsdynamikk. For å bevare verdiene i den øvre fossesprøytsone (A-verdi) vurderer vi at det må slippes vann oppstrøms kulpen før fossen slik at denne fylles opp og sikrer vannfall i hele fossens/bergets bredde, i så stor grad som mulig.

Ut fra dette fastsetter NVE en minste vannføring på 500 l/s i perioden 01.05-30.09 og 300 l/s i perioden 01.10-30.04.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minste vannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minste vannføring skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minste vannføringskravet, og magasinet er på laveste tillatte vannstand, skal hele tilsiget slippes forbi. Dersom det skulle oppstå en konflikt mellom å få fylt opp magasinet og samtidig overholde minste vannføringskravet, skal minste vannføring/vannstand prioriteres. I tråd med opprinnelige konsesjonsvilkår kan reservevannuttaket ved kote 10 benyttes i slike situasjoner. Det skal i slike tilfeller slippes en minste vannføring på 100 l/s fra dette inntaket.

Ved alle steder med pålegg om minste vannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Det er søkt om å ta ut inntil 250 l/s og gjennomsnittlig 190 l/s over året fra Sørfjordvatnet. Vi presiserer at tiltakshaver har ansvar for å overholde det gjennomsnittlige uttaket over året, og at tillatelsen til et maksimalt uttak gir rom for å ta ut mer vann i kortere perioder til nødvendige oppgaver som oppfylling av kar, vaksinerings, spyling av biofilter, osv.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Konsesjonen omfatter demningen i Sørfjordvatnet med regulering og vannuttak, samt rørledning frem til eksisterende inntak og etablering av ny kraftstasjon.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs miljøtilsyn og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Demning skal plasseres i tråd med det som er oppgitt i søknaden. Nøyaktig plassering kan justeres i detaljplan. Demningen skal utformes med en god landskapsmessig og estetisk tilpasning. Utløpet skal utformes slik at kulpen oppstrøms fossen i Sørfjordelva fylles opp i størst mulig grad for å sikre vannføring i fossens bredde. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minste vannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Vannveien fra Sørfjordvatnet og frem til dagens inntak skal utføres i tråd med det som er oppgitt i søknaden. Traséen skal

	gjøres så smal som mulig og må i minst mulig grad komme i konflikt med mineralressursene i området.
Største vannuttak	Største vannuttak skal avgrenses til 250 l/s.
Gjennomsnittlig vannuttak	Gjennomsnittlig uttak utgjør 190 l/s.
Vei	Eksisterende vei skal benyttes og det skal ikke etableres mer vei enn hva som eksisterer i dag. Kvaliteten på veien skal ikke forringes i etterkant av anleggsperioden.
Avbøtende tiltak	Det må sikres at tiltaket ikke får negative konsekvenser for bruken av Sørfjordvatnet som drikkevannskilde, i og etter anleggsfasen, og det må vurderes avbøtende tiltak. Detaljplanen skal sendes til Mattilsynet for uttalelse før endelig godkjenning. Det inngås en avtale med det kommunale vannverket som sikrer forsyningen til husstandene og vertshuset, slik at vannstanden ikke går under LRV i perioder med vedvarende lite tilsig. Anleggsarbeidene skal planlegges i samarbeid med reinbeitedistriktet for minst mulig ulempe for reindriften. Berørt natur langs vei og vannvei skal revegeteres. Dersom hengebruken over Sørfjordelva blir berørt skal skader utbedres av tiltakshaver. Det skal iverksettes tiltak for å bevare naust og båtstø som vil bli berørt av reguleringen i Sørfjordvatnet.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Post 10: Registrering av minstevannføring m.v.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltene utforming og plassering.